

Internationale betrekkingen

DEN HELDER, WOENSDAG 29 FEBRUARI 2012

BEZOEK VAN DE COMMISSIES VOOR DE LANDSVERDEDIGING (KAMER), VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN EN DE LANDSVERDEDIGING EN VOOR DE OPVOLGING VAN DE BUITENLANDSE MISSIES (SENAAT) AAN ADMIRAAL BENELUX (ABNL)

Op woensdag 29 februari 2012 hebben een aantal leden van de commissie voor de Landsverdediging van de Kamer, de commissie voor de Buitenlandse betrekkingen en de Landsverdediging en de commissie voor de Opvolging van de Buitenlandse missies van de Senaat, de minister van Landsverdediging, de heer Pieter De Crem, vergezeld bij een bezoek aan het hoofdkwartier ABNL te Den Helder.

Volgende leden hebben aan het bezoek deelgenomen: de heer Filip De Man, voorzitter van de commissie voor de Landsverdediging van de Kamer, de heer Karl Vanlouwe, voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse betrekkingen en de Landsverdediging van de Senaat, de dames Annick Ponthier, Karolien Grosemans en Juliette Boulet en de heren Bert Maertens, Roland Defreyne, Georges Dallemagne, Gerald Kindermans, Theo Francken, Kristof Waterschoot, Hassan Bousetta (S) en Luc Sevenhans (S).

Minister De Crem en de commissieleden werden te Den Helder ontvangen door de Nederlandse minister van Defensie, de heer Hillen, de plaatsvervangend Commandant der Zeestrijdkrachten, generaal-majoor Van Ede, de deputy-Admiral BeNeLux, flotielje-admiraal Hofman, en de chef staf- Defensie HelicopterCommando.

ABNL is een formeel samenwerkingsverband tussen de Koninklijke Marine van Nederland en de Belgische Marine dat ingevolge een samenwerkingsakkoord tussen België en Nederland van 28 maart 1995, sedert januari 1996 van kracht is. Als gevolg hiervan werd een geïntegreerd commando gevormd onder het bevel van de Admiraal Benelux (ABNL) en wordt intensief samengewerkt op tal van terreinen zoals onder meer dit van het materieel, het onderhoud en de logistiek, het personeel en de vorming. In dit kader wordt bijvoorbeeld ook gestreefd naar het gemeenschappelijk aansturen van operationele activiteiten. De meerwaarde van het ABNL-samenwerkingsverband ligt, naast in het beschikken over meer materieel, in het delen en het behoud van de door beide marines opgedane expertise en know-how. De hoofdpdracht van de ABNL bestaat in het leveren van inzetgerede Belgische en Nederlandse maritieme eenheden aan de respectievelijke Nederlandse en Belgische stafchefs. De Belgisch-Nederlandse samenwerking biedt voordelen voor beide partijen doordat de capaciteiten waarover zij beschikken deels complementair zijn maar deels ook identiek wat neerkomt op een aanzienlijke verhoging van de capaciteiten zoals bijvoorbeeld op het gebied van de fregatten. Opleidingen gebeuren gezamenlijk in Den Helder, Oostende en Zeebrugge. Het staat buiten kijf dat dit geïntegreerd niveau van samenwerking de kostenefficiëntie inzake personeel en de ondersteunende structuren heeft doen toenemen waardoor die laatste, over de jaren heen, kleiner zijn geworden in omvang.

De Belgisch-Nederlandse samenwerking vormt in elk geval een sterke impuls om de capaciteiten of de middelen niet aan te tasten waarvan de andere partner afhankelijk is of sterk op steunt. Na verloop van tijd zijn beide marines meer en meer afhankelijk geworden van die samenwerking.

Het bezoek van de commissieleden dient te worden gesitueerd in het debat dat binnenkort in de commissie voor de Landsverdediging zal worden georganiseerd over de militaire samenwerking in Benelux- en Europees verband en het concept van *pooling and sharing* (dat op de informele bijeenkomst van de Europese defensie ministers te Gent in september 2010 werd gelanceerd (het zgn. *Ghent framework*)). De Belgisch-Nederlandse samenwerking op het vlak van de marine geldt bij uitstek als voorbeeld hiervan. Een ander voorbeeld is het *European Air Transport Command* (EATC) waarbij de verschillende nationale luchtcomponenten beroep kunnen doen op transporttoestellen van een ander land en omgekeerd.

Tijdens de ontmoeting tussen minister van Landsverdediging De Crem en zijn Nederlandse ambtsgeenoot Hillen werd die samenwerking op de voorgrond geplaatst. Het is hierbij de bedoeling verder te gaan dan de reeds in belangrijke mate geïntegreerde marines en de samenwerking nog meer te versterken niet alleen op andere terreinen maar ook in de diepte. Het komt er hierbij uiteraard ook op aan af te spreken welke operaties gezamenlijk, in supranationaal verband, mogelijk zijn en aan welke men beslist alleen deel te nemen.

Zo wordt er wat de luchtcomponent betreft gedacht aan gezamenlijke pilootopleidingen voor de nieuwe NH-90 helikopters die zowel door België als door Nederland werden aangekocht en aan gezamenlijke luchtbescherming van beide territoria (strijd tegen terrorisme, voorkoming van aanslagen). Het materieel zal in pool worden georganiseerd. In de toekomst zou zelfs een gemeenschappelijke keuze en een gegroepeerde aankoop kunnen worden overwogen bij de verwerving en het onderhoud van de opvolger van de huidige F-16 jachtvliegtuigen, indien daartoe wordt beslist.

Budgettaire contraintes nopen tot een verdere rationalisering en meer efficiënte functionering van de militaire apparaten. In Europees verband spreekt men van *pooling and sharing*. De Navo heeft het over *smart defence*. Maar in wezen beoogt men hetzelfde: de schaarse middelen samenbrengen en delen. In dit verband werd er op gewezen dat de gezamenlijke Europese defensie-uitgaven nog steeds tot de hoogste ter wereld behoren.

Tijdens het bezoek werd de delegatie eveneens rondgeleid in het Marinebedrijf van de Koninklijke Nederlandse Marine dat onderdeel is van het Commando Zeestrijdkrachten. Het Marinebedrijf staat in voor het onderhoud en herstel van het defensiematerieel tijdens zijn levenscyclus, van schepen en scheepsuitrusting maar ook van materieel van de gehele defensieorganisatie (Luchtmacht, Landmacht, Marechaussee en ondersteunende diensten). Het is ook internationaal actief en voert opdrachten uit voor andere krijgsmachten. Het Belgisch fregat Leopold I lag tijdens het bezoek in het droogdok voor onderhoud. Bij het bedrijf werken 2000 personen.

Bij het einde van het bezoek kon de delegatie nog kennis maken met de NH-90 helikopter waarvan een door de Nederlandse Krijgsmacht aangekocht exemplaar werd getoond. De Belgische Krijgsmacht zal in de komende maanden de eerste van de door haar bestelde toestellen van dit type in ontvangst nemen. Het betreft een helikopter die in opdracht van de Navo is ontwikkeld (vanaf 1992) en eveneens als voorbeeld geldt van een gezamenlijke ontwikkeling en aankoop. Naast Nederland en België, werd het toestel ook nog aangekocht door de volgende Europese landen: Duitsland, Frankrijk, Italië, Portugal, Noorwegen, Finland, Zweden, Spanje en Griekenland.